

Liber I, Carmen 5

1

aestus, m 4, hede, sommer
ex-igo -egi -actum -igere, 3, uddriver, passerer
membrum, n 2, lem
levo, 1, letter, hviler
torus, m 2, pude, sofa, seng
ad-aperio -aperui -apertum -aperire, 4, åbner
fenestra, f 1, vindue
fere, adv, omtrent

5

sub-luceo -- -- -lucere, 2, lyser svagt
crepusculum, n 2, dæmring, tusmørke
Phoebus, m 2, Φοῖβος, poetisk navn for Apollon, især som solens gud
verecundus, adj, blufærdig
praebeo, 2, overlader, giver
timidus, adj, frygtsom
latebra, f 1, skjulested, skjul
pudor -oris, m 3, kyskhed, blufærdighed, genert-hed
Corinna, f 1, Κόρινθα, navn på en græsk digterinde, der levede i Boiotien omkring år 500 f.Kr. Blandt romerske lyrikere var det moderne at opkalde sine veninder efter græske forbilleder. Således kalder Ovid sin pige Corinna, og Catul kaldte sin elskerinde, der egentlig hed Clodia, Lesbia, på grund af digterinden Sapfo, der levede på øen Lesbos omkring 600 f.Kr.
velo, 1, tildækker, dækker
re-cingo -cinci -cinctum -cingere, 3, løsner bæltet; *recinctus*, perf partc pass, med løsnet bælte, løs

10

candidus, adj, skinnende hvid, strålende
dividuus, adj, delt
collum, n 2, hals
tego, 3, dækker
coma, f 1, hår
thalamus, m 2, θάλαμος, værelse i det indre af huset, soveværelse, bryllupsværelse
formosus, adj, smuk, dejlig
Semiramis -idis, f 3, Σεμίραμις, navn på legendarisk dronning i Assyrien
Lais -idis, f 3, Λαίς, navn på kendt hetære i Korinth

de-ripio -ripui -reptum -ripere, 3, river af
rarus, adj, tynd, fin, åben
noceo, 2, skader

15

aeger aegra aegrum, adj, lidende, vanskelig
proditio -onis, f 3, forræderi, medskyld
velamen -inis, n 3, dække, klædning
nusquam, adv, intetsteds
menda, f 1, fejl, plet
umerus, m 2, skulder
tango tetigi tactum tangere, 3, rører
lacertus, m 2, overarm, arm

20

papilla, f 1, brystvorte, bryst
aptus, adj, egnet
premo pressi pressum premere, 3, trykker, klemmer
castigo, 1, tugter; *castigatus*, perf partc pass, tugtet, velformet
planus, adj, flad, glat
pectus -oris, n 3, bryst
venter -tris, m 3, mave
latus -eris, n 3, side, hofte
iuvenalis -e, adj, ungdommelig
femur -oris, n 3, lår
re-fero -tuli -latum -ferre, 3, bringer tilbage, fortæller; om dubitativ konjunktiv se § 203
laudabilis -e, adj, værd at rose
usque, adv, helt

25

lassus, adj, træt
re-quisco -quievi -quietum -quiescere, 3, hviler
ambo -ae -o, adj, begge
pro-venio -veni -ventum -venire, 4, kommer frem, forløber

Liber I, Carmen 9

1

milito, 1, gør krigstjeneste, er soldat
Cupido -inis, m 3, kærlighedsguden Cupido, søn af Venus og Mars
Atticus, adj, Ἀττικός, attisk, fra Attika, landskabet omkring Athen; *Atticus* er derfor et til-

navn til flere romere, der interesserede sig for græsk kultur.

habilis -e, adj, til at holde, egnet

venus -eris, f 3, skønhed, elskov

aetas -atis, f 3, alder

con-venio -veni -ventum -venire, 4, kommer sammen, er passende

turpis -e, adj, skændig

senex -is, adj, gammel

miles -itis, m 3, soldat

senilis -e, adj, hørende til en gammel mand, gammelmands-

5

peto petivi petitum petere, 3, søger; om iterativ perfektum se § 194

dux -cis, m 3, anfører, hærfører

socius, adj og subst, fælles, elsket

bellus, adj, smuk

ambo -ae -o, adj, adj, begge

uterque utraque utrumque, indef pron, hver for sig, begge (med verbet i ental)

foris -is, f 3, dør; *fores*, pl, ofte om en fløjdør

servo, 1, holder vagt ved

officium, n 2, pligt

10

strenuus, adj, energisk, rask

ex-imo -emi -emptum -imere, 3, tager ud, fjerner

finis -is, m 3, grænse, ende

ad-versus, adj, vendt imod, fjendtlig

nimbus, m 2, regnskyl, uvejr

con-gero -gessi -gestum -gerere, 3, samler sammen, dynger sammen

ex-tero -trivi -tritum -terere, 3, gnider ud, træder ned

nix nivis, f 3, sne

fretum, n 2, stræde, hav

premo pressi pressum premere, 3, trykker, befinder mig på, er ude på

tumidus, adj, svulmende, stormende

causor, 1 dep, angiver som årsag, bruger som undskyldning

Eurus, m 2, Εὐρος, sydøstenvind, østenvind

aptus, adj, egnet

verro verri versum verrere, 3, fejer, stryger hen over

sidus -eris, n 3, stjernebillede, stjerne

15

nisi, konj, hvis ikke, om ikke

vel ... vel, disjunktiv konj, enten ... eller; i modsætning til *aut ... aut* udelukker *vel ... vel* ikke den ene af valgmulighederne

frigus -eris, n 3, kulde

densus, adj, tæt

misceo miscui mixtum miscere, 2, blander mig med

imber -bris, m 3, regnskyld, styrtregn

infestus, adj, fjendtlig

speculator -oris, m 3, spejder

hostis -is, m 3, fjende

rivalis -is, m 3, rival; oprindeligt om en, man deler vandløb, *rivus*, med

gravis -is, adj, tung, vanskelig

durus, adj, hård, ubøjelig

limen -inis, n 3, dørtærskel

20

ob-sideo -sedi -sessum -sidere, 3, belejrer

frango fregi fractum frangere, 3, sønderbryder

sopor, 1, dysser i søvn

pro-sum pro-fui -- prod-esse, gavner

caedo cecidi caesum caedere, 3, fælder, nedhugger

armo, 1, bevæbner

vulgus, n 2, folkemængden

in-ermis -e, adj, ubevæbnet

ferus, adj, vild

Threicius, adj, Θρηάκιος, thrakisk, fra landskabet Thrakien, der ligger nord for det egentlige Hellas

cado cecidi casum cadere, 3, falder

agmen -inis, n 3, skare

Rhesus, m 2, Ῥήσος, thrakisk konge, der kom trojanerne til hjælp, men blev dræbt natten efter sin ankomst

de-sero -serui -sertum -serere, 3, forlader

25

somnus, m 2, søvn

sopio, 4, dysser i søvn

custos -idis, m 3, vogter

manus, 4 f, hånd, håndfuld, skare

vigil -ilis, adj, vågen, vagt

caterva, f 1, skare, mængde

opus -eris, n 3, arbejde

dubius, adj, usikker

certus, adj, sikker

re-surgo -surrexi -surrectum -surgere, 3, rejser mig igen

30

nego, 1, nægter; om potentiel konjunktiv se § 202

umquam, adv, nogensinde

desidia, f 1, lediggang

de-sino -sii -situm -sinere, 3, ophører; om jussiv konjunktiv se § 201

ingenium, n 2, medfødte natur, natur

ex-prior -pertus sum -periri, 4 dep, forsøger, prøver, eksperimenterer; *experiens*, præc partc akt, prøvende, dristig; *ingenii... experientis*, prædikativ genitiv, se § 143

ardeo arsi arsum ardere, 2 intr, brænder

Briseis -idos, f 3, Βρισηΐς, navn på den unge kvinde, som Akilleus havde taget som sit krigsbytte. Da Agamemnon siden tog Briseis fra Akilleus, blev Akilleus så vred, at han nær havde hindret Trojas indtagelse.

Argivus, adj, Ἀργεῖος, argivisk, fra landskabet Argos på Peloponnes; poetisk anvendes *Argivus* om enhver græker

Troes -um, m pl 3, Τρώες, trojanere

ops opis, f 3, styrke

35

Hector -oris, m 3, Ἑκτωρ, navnet på den tapre søn af Priamos, Trojas konge

Andromache -es, f 1, Ἀνδρομάχη, navnet på Hektors kloge hustru

com-plexus, m 4, omfavnelser, favntag

galea, f 1, hjælm

summa, f 1, hovedsag, overhoved

Atrides -idis, m 3, Ἀτρείδης, søn af Atreus, atreide, ofte om Agamemnon **Priameis** -idis, f 3, Πριάμηϊς, datter af Priamos, ofte om hans synske datter Cassandra

fero tuli latum ferre, 3, bærer, beretter, fortæller **maenas** -idis, f 3, Μαινάς, en kvinde i Dionysos' vold, en vild kvinde, en mænade

ef-fundo -fudi -fusum -fundere, 3, udgyder, udsår

ob-stipesco -stipui -- -stipescere, 3, bliver for-
bavset, bliver lammet

de-prehendo -prehendi -prehensus el. -prensus -prehendere, 3, pågriber

fabrilis -e, adj, smedet

vinculum, n 2, lænke

40

segnis -e, adj, lad, magelig

dis-cingo, 3, løsner mit bælte; *discinctus*, perf partc pass, løs, letsindig

otium, n 2, lediggang

mollio, 4, gør blød

im-pello -puli -pulsum -pellere, 3, driver fremad, sætter gang i

ignavus, adj, doven

formosus, adj, dejlig

cura, f 1, omsorg, interesse

aes aeris, n 3, kobber, bronze, penge, løn

mereo, 2, tjener

45

agilis -e, adj, bevægelig, rask

desidiosus, adj, sløv

Liber II, carmen 8

1

per-ficio -feci -fectum -ficere, 3, gennemfører, fuldender; *perfectus*, perf partc pass, fuldkommen, perfekt til (med dativ)

modus, m 2, måde

capillus, m 2, hovedhår, hår

como compsi comptum comere, 3, sammenføjer, sætter håret på

dignus, adj, værdig, værdig til at (undertiden med infinitiv)

Cypassis -idis, f 3, navn på en slavinde hos Corinna

iucundus, adj, dejlig

rusticus, adj, landlig, enfoldig

co-gnosco -gnovi -gnitum -gnoscere, 3, lærer at kende; *cognitus*, som har vist sig at være

furtum, n 2, tyveri, kup

aptus, adj, egnet til, værdifuld for

5

socio, 1, forener

index -icis, m/f 3, angiver, forræder

con-cubitus, m 4, samleje

erubesco erubui -- erubescere, 3, rødmer

labor lapsus sum labi, 3 dep, falder, begår en fejl

furtivus, adj, stjålen, hemmelig

con-scius, adj, medvidende, afslørende

de-linquo -liqui -lictum -linquere, 3, fejler, begår et fejltrin

10

con-tendo -tendi -tentum -tendere, 3, strammer, påstår, hævder

careo, 2, er uden, mangler (med separativ ablativ, se § 160)

Thessalus, adj, Θέσσαλος, thessalisk, fra landskabet Thessalien i Grækenland. Adjektivet anvendes bl.a. om Achilles, der stammede fra Thessalien.

Briseis -idos, f 3, Βρισηίς, navn på Achilles' elskede krigsfange

ardeo arsi arsum ardere, 2, brænder, brænder af kærlighed til

Mycenaeus, adj, Μυκηναίος, mykensk, fra Mykene. Adjektivet er hér anvendt om Agamemnon, der var Mykenes konge.

Phoebas -adis, f 3, Φοίβας, en præstinde hos Apollon. Hér tænkes på den synske Cassandra fra Troja, som Agamemnon hjemførte til Mykene.

Tantalides, m 3, Τανταλίδης, tantalide, efterkommer efter Tantalos, der var stamfader til det mykenske kongehus; om andet sammenligningsled i ablativ se § 162

decet decuit -- decere, 2, er passende for (med akkusativ)

15

de-figo -fixi -fictum -figere, 3, sætter fast, retter mod

gena, f 1, kind

quantus, interr pron, hvor megen, hvor meget; *quanto*, se § 173

fors (fortis), f 3, et tilfælde; *forte*, adv, tilfældigt

re-fero -tuli -latum -ferre, 3, omtaler, husker

praesens -entis, adj, nærværende, overbevisende

facio feci factum facere, 3, gør, hævder, garanterer for

numen -inis, n 3, guddomsmagt

fides, f 5, tro, troskab; *fidem facio*, erklærer min troskab

per-iurium, n 2, falsk ed, mened, løgn

20

Carpathius, adj, Καπάθιος, karpatisk, hørende til Karpatos, der er en ø i Det ægæiske Hav; digterisk anvendes ordet *Carpathius* i betydningen *ægæisk*.

tepidus, adj, lun, varm, lummer

notus, m 2, νότος, søndenvind

officium, n 2, tjeneste, gerning

pretium, n 2, pris, belønning

re-pendo -pendi -pensum -pendere, 3, vejer tilbage, yder som gengæld

fuscus, adj, mørklødet, mørk

re-nuo nui -- -nuere, 3, nikker imod, ryster på hovedet

e-mereo, 2, fuldender min tjeneste hos

finco fixi fictum fingere, 3, fremstiller, foregiver

fateor fassus sum fateri, 2 dep, bekender

culpa, f 1, skyld, fejltrin

pro-ditor -oris, m 3, forræder

quotiens, interr adv, hvor ofte

quot, interr pron, hvor mange

Liber II, carmen 13

1

labe-facto, 1, ryster, forsøger at befri mig for

onus -eris, n 3, byrde

temerarius, adj, dumdristig, uforsigtig

venter -tris, m 3, mave

dubium, n 2, tvivl, fare

lassus, adj, træt, slap

clam, (hér) præp m abl, hemmeligt for, skjult for; *clam me*, uden mit vidende

molior, 4 dep, iværksætter, fremkalder

periculum og *periculum*, n 2, forsøg, fare, risiko

dignus, adj, værdig til (med ablativ)

metus, m 4, frygt

5

con-cipio -cepi -ceptum -cipere, 3, optager, undfanger, bliver gravid

pro, præp m abl, foran, ligesom

factum, n 2, gerning, kendsgerning

Isis -idis, f 3, Ἴσις, navn på ægyptisk gudinde, som var søster og hustru til Osiris. Isiskulten blev en af de mest populære mysteriereligioner i Romerriget, se f.eks. siderne 224-228 i Romerske guder og helte af Leo Hjortsø, Politikens Forlag 1982.

Paraetonium, n 2, Παραϊτόνιον, navn på en havneby i Nordafrika vest for Ægypten

genialis -e, adj, hørende til genius, frugtbar

arvum, n 2, pløjemark, mark, egn

Canopus, m 2, Κάνωπος, navn på en by i Nedreægypten

colo colui cultum colere, 3, dyrker, bebor
Memphis -idis, f 3, Μέμφις, navn på en by i Mellempøgypten; Memphin er græsk akkusativ, se § 40 i Græsk formlære af Hans Chr. Hynding
palmi-fer -fera -ferum, adj, rig på palmer
Pharos, m/f 2, Φάρος, navn på en ø med fyrtårn uden for Alexandria
qua, rel adv, der hvor
latus, adj, bred
de-labor -lapsus sum -labi, 3 dep, glider ned, flyder ned, strømmer ud i
alveus, m 2, fordybning, flodseng
portus, m 4, havn, flodmunding
sistrum, n 2, σεῖστρον, sistrum, en rangle af metal, der anvendes under Isiskulten
Anubis -idis, m 3, Ἄνουβις, navn på ægyptisk gravgud, der ledsager de døde til underverdenen; han fremstilles som et menneske med sjakalhoved
os oris, n 3, mund, indgang (hér om indgangen til dødsriget)
vereor, 2 dep, frygter, respekterer; *verendus*, gerundiv, værd at frygte, frygtelig
sacrum, n 2, hellig handling, ritual, kult
Osiris, m 3, Ὀσίρις, navn på ægyptisk hovedgud, Isis's broder og ægtefælle. Osiris var oprindeligt en vand- og frugtbarhedsguddom, men blev siden opfattet som herre i Dødsriget.
piger pigra pigrum, adj, træg, langsom
labor lapsus sum labi, 3 dep, glider
donarium, n 2, gavested, alter
serpens -entis, m/f 3, slange
comes -itis, m/f 3, ledsager
pompa, f 1, πόμπη, optog
corni-ger -gera -gerum, adj, bærende horn, hornprydet
Apis -is, m 3, Ἄπις, navn på ægyptisk oksegud

15

ad-hibeo, 2, holder frem, vender
vultus, m 4, ansigtsudtryk, blik
parco pepercipi parsum parcere, 3, skåner (med dativ)
sedeo sedi sessum sedere, 2, sidder
operor, 1 dep, arbejder med, ofrer
qua, rel adv, dér hvor
tingo, 3, dyster, væder
laurus, f 2, laurbærtræ, laurbærgren
Gallicus, adj, hørende til en Kybelepræst, der kaldes en *Gallus*. Hér anvender Ovid dog ordet i

forbindelse med Isisdyrkerne.
turma, f 1, afdeling, skare; *Gallica turma*, skaren af Isisdyrkere
laboror, 1 dep, arbejder, lider, har smerte
uterus, m 2, underliv, livmoder
miseror, 1 dep, føler medlidenhed med
tardus, adj, langsom, langvarig, tung
lateo latui -- latere, 2, er skjult; *latens*, præes particekt, skjult
tendo tetendi tensum el. tentum, tendere, 3, spænder, udspænder
lenis -e, adj, mild
ad-sum af-fui ad-esse, er tilstede, kommer
prex precis, f 3, bøn
faveo favi fautum favere, 2, er venlig imod, hører nådigt på
Ilithyia, f 1, Εἰλειθυῖα, navn på fødselsgudinden
dignus, adj, værdig til, fortjenende at; *dignus* kan efterfølges af en relativ konsekutiv sætning, se § 222
munus -eris, n 3, opgave, gave; *muneris ... tui*, er en beskrivende genitiv, se § 143
tus turis, n 3, røgelse
fumosus, adj, rygende
candidus, adj, skinnende hvid, hvidklædt
ara, f 1, alter
voveo vovi votum vovere, 2, lover
ad-icio -ieci -iectum -icere, 3, tilkaster, tilføjer
titulus, m 2, indskrift
servo, 1, frelser
facio feci factum facere, 3, gør, giver
fas, n indecl, guddomelig lov, det rigtige, rigtigt
moneo, 2, formaner, giver råd
tibi; digteren henvender sig til Corinna
pugna, f 1, kamp
dimico dimicui -- dimicare, 1, kæmper

Liber II, carmen 15

1

anulus, m 2, ring, fingerring
vincio vinxi vinctum vincire, 4, fastbinder, omgiver
censeo censui censum censere, 2, vurderer, værdsætter
gratus, adj, kærkommen
protinus, adv, straks
articulus, m 2, led, fingerled, finger

in-duo, 3, ifører, sætter

5

con-venio -veni -ventum -venire, 4, kommer sammen, passer sammen

iustus, adj, retfærdig, passende

com-modus, adj, passende, behagelig

orbis -is, m 3, kreds

tero trivi tritum terere, 3, gnider, drejer

tracto, 1, trækker, berører

in-video -vidi -visum -videre, 2, ser skævt til, er misundelig på (med dativ)

10

ars artis, f 3, kunst, trolddomskunst

Aeaea, f 1, Αἰαία, tilnavn til heksen Kirke, der bl.a. forvandlede Odysseus mænd til svin.

Carpathius, adj, Καρπάθιος, hørende til øen Karpathos i Det ægæiske Hav. Den ø skulle have været beboet af den spådomskyndige Proteus;

Carpathius senex, den gamle Proteus

papilla, f 1, brystvorte, bryst

laevus, adj, venstre

in-sero -serui -sertum -serere, 3, stikker ind, fører ind

e-labor -lapsus sum -labi, 3 dep, glider ud, falder af

quam-vis, konj, skønt (grundbetydningen af *quam-vis* er: hvor meget du vil)

angustus, adj, snæver

haereo haesi haesum haerere, 2, sidder fast, sidder tæt omkring, slutter tæt omkring

sinus, m 4, bugt, fold (f.eks. i en tunika)

mirus, adj, forunderlig

laxus, adj, stor

15

arcanus, adj, hemmelig

signo, 1, signerer (ved at trykke fingerringens reliefprydede ædelsten ned i voks)

tabella, f 1, tavle, skrivetavle

tenax -acis, adj, fastholdende

cera, f 1, κηρός, voks

siccus, adj, tør

gemma, f 1, ædelsten

traho, 3, trækker, tiltrækker

umidus, adj, våd, fugtig

os oris, n 3, mund

scriptum, n 2, et skrift

doleo, 2, føler smerte, gør ondt; *dolendus*, gerundiv, smertefuld

con-do -didi -ditum -dere, 3, anlægger, lægger

loculus, m 2, dem af *locus*, lille sted, æske

20

ad-stringo -strinxi -strictum -stringere, 3, binder til, holder fast

de-decus -oris, n 3, vanære, skændsel, ærgrelse; om final dativ se § 158

-ve, disjunktiv partikel, eller

tener -era -erum, adj, fin, yndig

calidus, adj, varm

per-fundo -fudi -fusum -fundere, 3, overhælder; pass: overhældes, bader (med akkusativobjekt)

imber -bris, m 3, regnskyl, masser af vand

artus, m pl 4, led, lemmer

damnum, n 2, skade

per-fero -tuli -latum -ferre, 3, bærer igennem, finder mig i

25

membrum, n 2, lem

libido -dinis, f 3, begær

surgo surrexi surrectum surgere, 3, rejser mig

per-ago -egi -actum -agere, 3, gennemfører, udfører

pars partis, f 3, del, opgave

irritus, adj, ugyldig, tom; *irrita*, n pl, tomme tanker, dagdrømmeri

foveo fovi fotum fovere, 2, varmer, nærer, giver næring til

pro-ficiscor -fectus sum -ficisci, 3 dep, rejser afsted, tager afsted

fides, f 5, tro, løfte om troskab, kærlighedserklæring